

from the Slovinky locality. These two types of chlorite were warmed (for 2–3 hours) at 600, 700, 750, 800 and 900 °C temperature. The course of dehydration and gradual structural desintegration of the thermally modified chlorite samples was observed. Methods of differential thermal analysis and X-ray analysis have been used for this purpose. The course of DTA curve shape changes and structural changes of chlorite samples modified at different temperatures indicate the gradual dehydration with increasing temperature.

Results of performed experiments also indicate that the dehydration courses of two investigated types of chlorite are different.

As for Mg-Fe-chlorite the curve has smooth slope and ends at 900 °C temperature. Major volume of "water" (2/3) escapes at 700 °C temperature. Course of Fe-chlorite dehydration has steep slope and ends at 1,000 °C temperature. Major part of OH-groups escapes at 600 °C temperature.

These results were confirmed by X-ray analysis. Values of structural d_0 parameters indicate that the crystal structure desintegration of Mg-Fe-chlorite comes at 750 °C, structural desintegration of Fe-chlorite comes at 600 °C temperature.

Preložil L. Divinec

AKTUALITA

Dve nové lokality lazulitu v pohorí Tríbeč

JÁN JAHN

Две новые месторождения лазулит в горах Трибеца

В лавочновидных кварцитах нижнего триаса были обнаружены жилы кварца, которые содержат зёрна величиной 1,5 см лазулита тёмно-голубой и желтозелёной окраски. Лазулит находится в ассоциации с баритом и спекуляритом.

Two new localities of lazulite in the Tríbeč Mts.

Quartz veins with lazulite grains (up to 1.5 cm large crystals) of dark blue to yellowish-green colour have been found in platy quartzite of Lower Triassic age. Lazulite is associating with baryte and specularite.

Pri mineralogickom štúdiu, nadväzujúcom na vyhľadávanie lazulitu v horninách spodného triasu tríbečskej série, sme v ostatných rokoch našli dve nové lokality.

Prvá z nich sa nachádza 1,5 km SV od obce Kostofany pod Tríbečom, JJZ od kóty Ploská (575). V 400 m nadmorskej výške leží morfológicky nápadná skupina skalných stien.

Litologicky ide o komplex svetlých lavičovitých kremencov a bridlíc, vystupujúcich tesne pri južnom okraji tríbečského granitoidného masívu. Okrem bežnej minerálnej asociácie a minerálov vzniknutých dynamometamorfózou sa v nich vyskytuje kremeň, lazulit, baryt a hematit (spekularit).

Lazulit sa našiel v spodnej časti odkryvu, uprostred 50 cm hrubej, ložnej, na krátku

vzdialenosť vyклиňujúcej žily bieleho kremeňa. Minerál tvorí xenomorfné zrná, maximálne 1,5 cm veľké alebo žilky, ktorých hrúbka nepresahuje 1 cm. Dĺžka lazulitových žíliiek je variabilná. Čerstvé minerály majú sýtu tmavomodrú farbu, ale najčastejšie je farba lazulitu svetlomodrá až žltozelená. Zmenu farby pripisujeme zvetrávacím procesom, ktorých konečným produktom sú žltozelené a žlté povlaky. Sekundárne minerály vznikajúce rozkladom lazulitu sú známe zo všetkých doteraz opísaných výskytov v pohorí Tríbeč.

Baryt tvorí biele tabuľkovité agregáty. Vyskytuje sa v maximálne 1 cm veľkých zrnkách priamo v kmeni alebo je na okrajoch lazulitových zŕn a žíliiek v podobe charakteristického lemu. Na kóte Ploská (575) sa uprostred kremencov alebo kremenných žíl našli až niekoľko centimetrov mocné monominerálne žily a zhluky barytu.

Hematit (spekularit) tvorí zhluky alebo žilky milimetrových rozmerov v kmeni.

Druhá lokalita leží 2750 m JV od kostola v Horných Lefantovciach, 300 m SV od kóty Plieška (468). Na západnom svahu hlavného hrebeňa pohoria vystupuje 1 km JZ od Čierneho vrchu mohutná súvislá skalná stena, ktorú tvoria horniny spodného triasu tribečskej série. Odkryv leží v bezprostrednej blízkosti okraja centrálného granitoidného masívu.

V svetlých lavicovitých kremencoch (so znakmi dynamometamorfózy) sú žily a žilníky bieleho kremeňa s lazulitovou asociáciou. Z minerálov sa okrem kremeňa určil lazulit, baryt a hematit.

Lazulit tvorí xenomorfné zrná a žilky, hrubé maximálne 0,5 cm. Zrná sú sekundárne korodované, prestúpené trhlinkami mikroskopickej veľkosti. Na stenách týchto trhliniek a na okrajoch niektorých korodovaných zŕn sa nachádzajú žltozelené povlaky sekundárnych minerálov. Farba čerstvého lazulitu je svetlomodrá. Farebný odtieň kolíše v závislosti na stupeň zvetrávania.

Baryt sa našiel vo forme tabuľkovitých agregátov bielej farby, s maximálnou veľkosťou zrna 1 cm.

Hematit je vo forme spekularitu v typických listkovitých a šupinkovitých agregátoch čiernej farby. Jednotlivé šupinky sú veľké maximálne 1,2 cm. Spekularit sa našiel len v žilnom kmeni. Okrem neho sa tu vyskytuje hematit v jemnozrnných agregátoch červenohnedej a čiernej farby, tvoriacich monominerálne žilky v tektonicky drvených kremencoch. Hematitové žilky sú miestami 2 cm hrubé. Často sú len v podobe jemného sietiva. Tento výskyt hematitu geneticky pripomína mladšiu barytovú mineralizáciu z blízkeho Jelenca a Bádíc (Jahn, 1981).